

plaats voor pleeggezinnen

voor kinderen
door kinderen

KINDERPOSTZEGELS

Een pleegkind in huis, en nu?

Startwijzer - informatiegedeelte

	pagina
Inhoudsopgave	2
Startwijzer	3
Vorbereiding	4
Verlof	5
Samenwerking en afspraken	6
Samenwerking en contact met ouders	7
Plannen, contracten en vergoedingen	8
Algemene zaken	10
School en kinderopvang	12
Medische zorg	13
Verzekeringen	15
Plaatsing op een geheim adres voor ouders en familie	16
Vragen en meer informatie, colofon	17
NVP: plaats voor pleeggezinnen	18
Kinderpostzegels voor pleegzorg, in het belang van het kind	19

Waarvoor kun je de startwijzer gebruiken?

Deze startwijzer is gemaakt om je als pleegouder snel op weg te helpen. Je vindt hier alle informatie die je nodig hebt om een pleegzorgplaatsing goed te laten verlopen en belangrijke zaken om op een rij te zetten en te bespreken als er een pleegkind in je gezin komt.

Startwijzer - invulgedeelte

Naast dit informatiegedeelte is er ook een invulgedeelte, waarin je alle noodzakelijke informatie over een pleegzorgplaatsing vindt. Dit kun je gebruiken als checklist bij aanvang van een plaatsing of als verzamelplek voor belangrijke informatie. Je kunt het digitaal invullen, maar printen is ook mogelijk. Download dit document op www.denvp.nl/startwijzer.

Meer informatie

Naast deze startwijzer hebben we nog veel meer informatie, tips en adviezen voor pleeggezinnen. Meld je aan voor maandelijkse updates en toegang tot themadossiers over onder andere hechting, rechten en plichten van pleegouders en financiële regelingen op www.denvp.nl/start.

Vragen

Als je (juridische) vragen hebt over pleegzorg, kun je contact opnemen met de helpdesk van de NVP via www.denvp.nl/helpdesk. Je kunt ook mailen naar info@denvp.nl of bellen naar 030-2931500.

Voor vragen over praktische zaken kun je ook contact opnemen met je pleegzorgbegeleider, jeugdbeschermer of hulpverlener.

Wennen

Het is een spannende tijd als er een pleegkind in je gezin komt. In eerste instantie maak je kennis met alle betrokkenen: de ouders, de pleegzorgbegeleider en de jeugd- of gezinsbeschermer. Vaak is er dan een wenproces. Je maakt bezoek- en logeerafspraken voor het pleegkind en spreekt af wie er bij deze afspraken aanwezig zijn, zodat het kind gelijkmatig kan wennen aan jou als pleegouder, je gezin en de nieuwe omgeving. Dit geldt vooral als een pleegkind voor langere tijd in je gezin komt wonen. Bij crisisplaatsingen verloopt dit proces anders, omdat er dan vaak onvoldoende tijd is voor een uitgebreide kennismaking.

Er verandert veel voor het pleegkind, maar ook voor jullie als pleeggezin. De komst van een pleegkind zorgt ervoor dat je gaat nadenken over de vanzelfsprekendheden in je huishouden. Alle gewoontes en routines die je met elkaar hebt, zijn niet altijd vanzelfsprekend voor het pleegkind. En wat het pleegkind gewend is, kan vreemd zijn voor jou. Neem de tijd om elkaar te leren kennen en geef je pleegkind ook de tijd om te wennen aan alle nieuwe indrukken en gewoontes. Laat het bijvoorbeeld uitgebreid rondkijken in je huis en voorwerpen aanraken en oppakken. Als je kinderen hebt, kun je één van hen vragen de rondleiding in huis te geven. En misschien ontstaan er samen met je pleegkind leuke nieuwe gewoontes!

Informatie delen

Verzamel zo veel mogelijk informatie vooraf over wat het betekent dat er een (extra) kind in je gezin komt wonen. Informeer je zo goed mogelijk over de achtergrond van het pleegkind. Andersom deel je ook je eigen gegevens met de betrokkenen rondom het pleegkind, tenminste bij een niet-geheime plaatsing. Sta er goed bij stil welke gegevens je wilt delen. Tips over het delen van gegevens bij een geheime plaatsing vind je in het hoofdstuk 'Plaatsing op een adres dat geheim is voor de ouders en familie'.

Het is wettelijk geregeld dat pleegouders over de juiste informatie moeten beschikken om een goede invulling te kunnen geven aan de opvoeding en verzorging van het pleegkind. Dat betekent dat pleegouders in principe inzage moeten krijgen in informatie van zowel de gecertificeerde instelling als van de pleegzorgorganisatie. De informatie moet zo mogelijk voor de plaatsing aan de pleegouders worden verstrekt. De gedachte hierachter is dat pleegouders zo goed mogelijk zijn toegerust om het pleegkind op te vangen en te verzorgen.

Als je niet over alle informatie beschikt die je nodig hebt of vragen hebt over bepaalde informatie of het ontbreken daarvan, kun je je pleegzorgbegeleider aanspreken. Die kan eventueel met de jeugd- of gezinsbeschermer overleggen, zodat je alsnog alle informatie krijgt.

Omgeving inlichten

Zoek vooraf goed uit wat je mag vertellen over het pleegkind aan de mensen in je omgeving. Sommige zaken zijn privé. Licht vervolgens de mensen in je omgeving (vrienden, familie en buurt) in over de komst van het pleegkind. Het is verstandig om ook aan te geven dat je de komende periode een wenperiode ingaat binnen het gezin. Zo kun je de regie behouden over kennismakingsbezoeken.

Geplande vakanties en activiteiten

Overleg met de pleegzorgbegeleider wat je kunt doen met geplande activiteiten of vakanties. Kan het kind mee of is het beter om afspraken af te zeggen? En als het pleegkind mee kan op vakantie, overleg dan wat er nodig is om dit te realiseren. Dat is zeker belangrijk wanneer je de grens over gaat: daarvoor heb je bepaalde documenten en toestemmingen nodig. Lees daar meer over in het hoofdstuk 'Reizen en vakantie'.

Pleegzorg- en ouderschapsverlof

Pleegouders die voor langere tijd een pleegkind in hun gezin opnemen, kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor pleegzorgverlof en/of ouderschapsverlof. Dit is geregeld in de Wet arbeid en zorg (WAZO). Daarvoor moet vanaf het begin van de plaatsing duidelijk zijn dat het kind langdurig in het pleeggezin komt wonen.

Pleegzorgverlof bestaat uit maximaal vier weken aaneengesloten betaald verlof. Je kunt het opnemen in een periode van 4 weken voor, tot 22 weken na de komst van een kind. Als pleegouder moet je het pleegzorgverlof minimaal drie weken voordat je wil dat het ingaat, aanvragen bij je werkgever. Bij de aanvraag moet je laten weten hoe je het verlof wil opnemen: vier weken aaneengesloten binnen 26 weken of verspreid over 26 weken. De werkgever mag het verlof niet weigeren. De keuze om het verlof verspreid op te nemen, mag de werkgever in principe ook niet weigeren, alleen als het bedrijf daardoor ernstig in de problemen komt. Het is verstandig om met je werkgever te overleggen op welke wijze je het pleegzorgverlof het beste kunt opnemen: in één keer vier weken achter elkaar, of verspreid over 26 weken.

Tijdens het pleegzorgverlof heb je recht op een pleegzorguitkering. Als je een werkgever hebt, kan deze de uitkering uiterlijk twee weken voor het verlof aanvragen bij het UWV. Je werkgever heeft hiervoor een bewijs nodig waaruit blijkt dat de pleegzorgplaatsing doorgaat. De pleegzorguitkering kan naar de werkgever worden overgemaakt of rechtstreeks naar jou. Overleg met je werkgever wat in jouw geval handig is. Als je geen werkgever hebt, kun je de uitkering zelf aanvragen bij het UWV. Meer informatie over pleegzorgverlof kun je vinden op de site van het UWV.

Als je tegelijkertijd twee of meer pleegkinderen opneemt in je gezin, bijvoorbeeld een broertje en zusje, heb je slechts één keer recht op vier weken verlof. Als je op een later moment een nieuwe pleegzorgplaatsing krijgt, heb je wel opnieuw recht op pleegzorgverlof.

Ouderschapsverlof is een regeling waarbij je tijdelijk minder werkt om meer tijd te besteden aan je kinderen. Het recht op ouderschapsverlof geldt voor een pleegkind met een perspectief biedende plaatsing. Ouderschapsverlof is onbetaald en kun je opnemen voor kinderen tot 8 jaar. Je kunt dit regelen met je werkgever.

Wie doet wat?

Als een pleegkind in een pleeggezin komt wonen, moet er veel geregeld worden. Wat is handig om te weten en wie doet wat? Alle betrokkenen rondom een plaatsing hebben een eigen en een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Overleg en afstemming met de ouders, pleegzorgbegeleider en de plaatsende instantie is daarbij heel belangrijk. Begin daarmee vanaf het begin van de plaatsing en maak ook duidelijk welke verwachtingen jij hebt van de andere partijen.

Plaatsingstype: taken en verantwoordelijkheden

Het is belangrijk dat alle betrokkenen goed samenwerken, zeker voor het kind. In de samenwerking met de ouders en de hulpverleners is het belangrijk om te weten wie wat doet. Het hangt af van de situatie wat de taken en verantwoordelijkheden van de ouders, de gecertificeerde instelling en van de pleegzorgorganisatie zijn. Het plaatsingstype bepaalt met wie er overlegd moet worden en aan wie er toestemming gevraagd moet worden over officiële zaken. Dit betreft bijvoorbeeld toestemmingen voor het aanvragen van een identiteitsbewijs, reizen naar het buitenland en medische behandelingen, maar ook foto's (zoals voor de website van school), de kapper, het plaatsen van oorbellen en lidmaatschap van clubs en verenigingen.

Vrijwillige plaatsing

Er zijn ouders die er zelf voor kiezen om hun kinderen in een pleeggezin te laten wonen. In deze situatie ligt de verantwoordelijkheid voor het kind helemaal bij de ouders. Dat betekent dat de betrokkenen met de ouders moeten overleggen en dat ouders toestemming moeten geven.

Ondertoezichtstelling (OTS)

Als de kinderrechter bepaalt dat een kind onder toezicht van een gezinsbeschermer moet worden geplaatst, houden ouders wel het gezag over hun kind. Bij ondertoezichtstelling is er soms een uithuisplaatsing, waarvoor een machtiging uithuisplaatsing van de rechter nodig is. De ouders houden in dat geval het gezag, maar werken niet vrijwillig mee aan de uithuisplaatsing. De machtiging uithuisplaatsing beperkt het gezag van ouders niet, op één ding na: zij mogen niet meer de woonplek van hun kind bepalen. Bij uithuisplaatsing in een pleeggezin hebben de betrokkenen overleg met de ouders en de gezinsbeschermer van de gecertificeerde instelling.

Voogdij

Als de kinderrechter het ouderlijk gezag beëindigt, is er sprake van een verderstreckende of gezagsbeëindigende maatregel. Dat kan ook het geval zijn als de ouders nooit gezag hebben gehad of zijn overleden. De kinderrechter bepaalt wie de voogdij krijgt over het kind. De voogdij kan worden uitgeoefend door een jeugdbeschermer van een gecertificeerde instelling of door een 'natuurlijk persoon', bijvoorbeeld een oom of tante of de pleegouder(s). Meer informatie over pleegoudervoogdij vind je op www.denvp.nl/pleegoudervoogdij.

Samenwerking en contact met ouders

- Als een pleegkind in huis komt, neemt dat kind ook zijn eigen wereld mee: ouders, broers en zussen, familie, de omgeving waar het is opgegroeid. Het is belangrijk dat pleegouders deze wereld kennen en respecteren: een kind zal zich niet erkend voelen als zijn of haar wereld niet erkend wordt. Als ouders en pleegouders goed kunnen samenwerken en samen inhoud kunnen geven aan dat wat voor het kind belangrijk is, dan is dat voor een pleegkind het meest geruststellend en veilig. Zo'n samenwerking is bovendien bevorderend voor het proces van de plaatsing: veel afspraken kunnen direct tussen ouders en pleegouders gemaakt worden.

Om allerlei redenen kan die samenwerking ook ingewikkeld zijn of moeilijk tot stand komen. De ondersteuning van de begeleider is dan belangrijk. Als ouders en pleegouders niet samen tot afspraken kunnen komen, is het van belang dat de begeleider meehelpt bij de totstandkoming van goede afspraken. Elk kind heeft recht op contact en omgang met zijn of haar ouders, tenzij dit in strijd is met zijn of haar belang. Dit geldt dus ook wanneer het om ouders gaat zonder gezag. De ouders hebben eveneens recht op omgang met hun kind. Dit hoeft niet altijd contact te zijn in de vorm van een bezoekenregeling: ook via telefoon, post, internet en familie kunnen ouders contact houden met hun kind.

Doelstelling van het contact is afhankelijk van de pleegzorgvariant. De betrokken partijen maken samen een plan voor omgang. Het is belangrijk dat iedereen hierbij betrokken is en de afspraken duidelijk zijn.

Maak samen met de ouders, zo nodig met ondersteuning van de pleegzorgbegeleider, ook afspraken rondom vakanties, feestdagen en andere vieringen en tradities, zoals verjaardagen en Vader- en Moederdag. Waar is het kind op die dagen? Met wie viert hij of zij het? Bedenk van tevoren hoe je als pleeggezin aandacht wilt besteden aan de speciale dagen in de familie van het pleegkind en in je eigen gezin. Je kunt dan denken aan een kaartje op verjaardagen of een knutsel voor Vaderdag, maar ook aan aanwezigheid bij het afzwemmen en de schoolmusical.

Samenwerking met hulpverlening

In de samenwerking met de hulpverlening is het als pleegouder belangrijk om te weten wie wat doet bij de hulpverlening: wat doet de pleegzorgbegeleider en wat doet de gecertificeerde instelling en hoe hebben zij de taken onderling verdeeld? De rol- en taakverdeling tussen jeugdbeschermer en pleegzorgbegeleider is niet altijd helder genoeg. Afgezien van wie er (juridisch) verantwoordelijk is, is het handig om zelf duidelijke afspraken te maken en helder te hebben bij wie je voor wat terecht kan.

- Maak samen met de betrokken hulpverleners afspraken over de frequentie en intensiteit van de begeleiding. Die is afhankelijk van de situatie en de zorg die de situatie vraagt. Begeleiding vindt meestal plaats in de vorm van huisbezoeken, telefonisch contact en contact per e-mail.
- Informeer wie wanneer bereikbaar is voor eventuele vragen tussendoor.
- Stel samen een plan op waarin je de afspraken vastlegt.
- Maak ook afspraken over de vorm waarop je elkaar op de hoogte houdt, bijvoorbeeld via e-mail, telefoon of face-to-facegesprekken.
- Leg afspraken en toezeggingen vast, bijvoorbeeld via e-mail.

Hulpverleningsplan

Volgens de Jeugdwet moet er voor ieder pleegkind een hulpverleningsplan zijn. Het hulpverleningsplan wordt opgesteld door de pleezorgorganisatie en is gebaseerd op de beschikking van de gemeente. Het plan dient als leidraad bij een pleezorgplaatsing: het helpt om de afspraken en doelen voor een pleegkind duidelijk te krijgen, maar het is ook een middel om als pleegouder en pleegkind mee te praten over en inspraak te hebben in de hulpverlening. Als pleegouder heb je instemmingsrecht. Dat betekent dat je mag instemmen met het plan dat opgesteld wordt en dat je inzage moet krijgen in het plan. Het hulpverleningsplan helpt ook om de samenwerking tussen de betrokken partijen te versterken.

Pleezorgcontract

Zodra een pleegkind in een pleeggezin geplaatst is, ontvang je via de administratie van de pleezorgorganisatie een pleezorgcontract. In dit contract staat beschreven wat je rechten en plichten als pleegouder zijn. Het kan soms enige weken duren voordat je het contract ontvangt. Lees zowel het pleezorgcontract als de algemene voorwaarden goed na.

Pleegvergoeding

Voor de zorg voor een pleegkind ontvangen de pleegouders een vergoeding per nacht. De pleegvergoeding is bedoeld voor de normale, terugkerende kosten van opvoeding en verzorging van pleegkinderen. Het gaat daarbij om de kosten voor voeding, inrichting, verwarming, zak- en kleedgeld, deelname aan maatschappelijke activiteiten zoals sport en andere ontspanning en kleine kosten voor onderwijs (pennen, agenda, schriften). Het bedrag is vastgesteld door de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Jaarlijks wordt de vergoeding geïndexeerd. Vanaf het moment dat het pleegkind bij jou woont, ontvang je de betaling via de financiële administratie van de pleezorgorganisatie. De pleegvergoeding wordt aan het einde van de maand op je rekening gestort. Als het pleegkind af en toe bij je komt, zoals bij vakantie-, weekend- of deeltijdpleezorg, dan ontvang je een vergoeding voor de dagen dat het kind bij jou verblijft. Neem contact op met de financiële administratie van je pleezorgorganisatie als je wilt weten hoe deze declaratie werkt.

Bijzondere kosten

In de praktijk kan het voorkomen dat pleegouders noodzakelijke kosten voor hun pleegkind maken die niet uit het basisbedrag (de pleegvergoeding) kunnen worden voldaan. Deze kosten worden bijzondere kosten genoemd.

Hieronder vallen in ieder geval:

- incidentele hoge medische kosten die niet op grond van een andere regeling vergoed worden;
- reiskosten in verband met de omgangsregeling waarvoor het basisbedrag redelijkerwijs niet toereikend is (let op: niet alle reiskosten worden vergoed);
- de kosten voor een aanvullende zorgverzekering.

De praktijk wijst uit dat pleegouders met veel meer noodzakelijke bijzondere kosten voor een pleegkind te maken krijgen dan bovengenoemde.

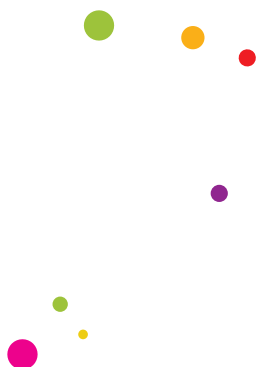
Bij vrijwillige plaatsingen zijn ouders verantwoordelijk voor bijzondere kosten. Het is raadzaam om hierover voorafgaand aan de plaatsing afspraken te maken.

Bij justitieel geplaatste kinderen (OTS en voogdij) is de pleegzorgorganisatie verantwoordelijk voor de bijzondere kosten. Om deze bijzondere kosten te kunnen betalen, hebben pleegzorgorganisaties een budget van de gemeente. Zij bepalen in de bijzondere kostenregeling zelf welke kosten zij precies vergoeden. Hiervoor is echter wel een handreiking opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten die als leidraad dient. De bijzondere kosten declareer je als pleegouder bij je pleegzorgorganisatie.

Let op: Het is verstandig om de noodzakelijke te maken kosten vooraf te bespreken met het zorgteam of de ouders toestemming te hebben voordat je de kosten daadwerkelijk gaat maken.

Financiële wegwijzer

Meer informatie over de pleegvergoeding vind je in de financiële wegwijzer van de pleegzorgorganisatie of gecertificeerde instelling. Die is vaak te vinden op de website. In de financiële wegwijzer lees je alles over de financiën van je pleegkind. Zo vind je hier ook de regels voor de dagvergoeding en pleegvergoeding. Mocht je nog vragen hebben, raadpleeg dan je pleegzorgbegeleider.

Inschrijven gemeente

Wanneer er een pleegkind in je gezin komt wonen, ben je als pleegouder verplicht dit binnen vijf dagen door te geven aan de gemeente. Ook vanuit de gecertificeerde instelling wordt in veel gevallen een kennisgeving van de verhuizing naar de gemeente gestuurd. In de meeste gemeenten kun je de inschrijving van je pleegkind online regelen. Als dit niet het geval is, dan kun je terecht bij de afdeling Publiekszaken. De procedure kan per gemeente verschillen. Informeer bij jouw gemeente op welke manier een pleegkind ingeschreven kan worden. Houd er rekening mee dat het pleegzorgcontract nodig is voor het inschrijven van een pleegkind bij de gemeente. Zorg er dus voor dat je dit contract zo snel mogelijk ontvangt!

Overleg in het geval van een geheime plaatsing goed met de gecertificeerde instelling en laat de gemeente noteren dat het een geheime plaatsing betreft. Soms is dit een apart formulier en volstaat alleen een aantekening niet. Wees hier alert op: zo voorkom je dat je adresgegevens per ongeluk bij de ouders van het pleegkind terecht komen.

Bij een crisisplaatsing worden pleegkinderen in principe niet op het adres van het pleeggezin ingeschreven. Bij langdurige of perspectief biedende plaatsingen (vrijwillig en niet-vrijwillig) is het wel gebruikelijk om een kind in te schrijven op het adres van het pleeggezin. De wettelijke vertegenwoordiger en/of gecertificeerde instelling is hiervoor in de eerste plaats verantwoordelijk.

Identiteitsbewijs

Vanaf 14 jaar is een kind verplicht om een identiteitsbewijs te hebben. Voor bijvoorbeeld medische behandelingen is ook op jongere leeftijd een identiteitsbewijs nodig. In veel gevallen zal een pleegkind zelf een ID-kaart of paspoort meenemen naar het pleeggezin. Zodra je pleegkind een nieuw identiteitsbewijs nodig heeft, kun je contact opnemen met je pleegzorgbegeleider. De wettelijk vertegenwoordiger moet samen met het kind naar de gemeente voor het aanvragen en ophalen van een identiteitsbewijs. Vraag bij jouw gemeente na hoe hiermee omgegaan wordt: wellicht is een schriftelijke toestemming van de gezaghebbende ook voldoende. Als pleegouder kun je een identiteitsbewijs direct met de ouders regelen als die gezag hebben. De vraag kan ook aan de pleegzorgbegeleider gesteld worden. Die heeft schriftelijke toestemming nodig van degene met gezag over het kind. Degene met gezag – ouders of gecertificeerde instelling – is verantwoordelijk voor de aanvraag en de betaling van de identiteitskaart of het paspoort van een minderjarig pleegkind. Houd er rekening mee dat je in veel gevallen twee keer naar het gemeentehuis moet: één keer om een aanvraag te doen en één keer om het document op te halen. Het kind moet hierbij aanwezig zijn.

Let op: als je op vakantie gaat naar het buitenland, moeten ook kinderen onder de 14 een ID-kaart of paspoort hebben!

Levensboek

Het levensboek is een werkboek en fotoalbum voor kinderen die niet bij hun ouders wonen. Het kind kan er dingen in opschrijven, foto's inplakken en tekeningen in bewaren. Ook ouders, grootouders, pleegouders, leerkrachten en vrienden kunnen eraan bijdragen. Een levensboek gaat met het pleegkind mee en helpt zo zijn of haar levensgeschiedenis inzichtelijk te maken. Het boek kan ook handig zijn bij de overgang naar een nieuwe situatie. Je kunt de inzet van een levensboek voor je pleegkind bespreken met je pleegzorgbegeleider en het bij hem of haar aanvragen. Ook kun je het boek zelf bestellen via www.bijonspleegzorg.nl.

Reizen en vakantie

Als je met je pleegkind op reis wilt naar het buitenland, is het aan te raden om dit tijdig – zeker een half jaar voor vertrek – te bespreken met de ouders en jeugd- of gezinsbeschermer van je pleegkind. Voordat je een pleegkind kunt meenemen, heb je schriftelijk toestemming nodig van de wettelijk vertegenwoordiger. Bij de douane wordt mogelijk gevraagd om deze toestemming en ook bij bijvoorbeeld een ziekenhuisbezoek in het buitenland heb je deze toestemming nodig. Veel gecertificeerde instellingen hebben daarvoor een standaard toestemmingsformulier. Naast dit toestemmingsformulier, heb je tijdens het reizen één of meerdere documenten nodig waaruit blijkt dat het kind onder een kindbeschermingsmaatregel valt: de uitspraak van de rechter dat er sprake is van een ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing of voogdijplaatsing. De pleegzorgorganisatie kan ook een brief meegeven waaruit blijkt dat het pleegkind bij jou woont. Verder heb je een uittreksel van het BRP (Basisregistratie Personen) en een kopie van het pleegzorgcontract nodig. Als je de grens overgaat, is het noodzakelijk om officiële documenten in de taal van het betreffende land of tenminste in het Engels op te laten stellen door bijvoorbeeld de jeugdbeschermer.

Schoolkeuze

Bij een vrijwillige plaatsing kiezen de ouders de school van hun kind. Dit geldt voor het reguliere onderwijs, maar ook voor het speciaal onderwijs. Als het kind onder toezicht gesteld is, bepaalt de gezinsbeschermer in samenspraak met de ouders naar welke school het kind gaat. De gezinsbeschermer zal ook de eventuele inschrijving bij een nieuwe school regelen als het kind in een pleeggezin komt wonen. Als pleegouder kun je aangeven welke school jouw voorkeur heeft.

Bij een voogdiijplaatsing neemt de jeugdbeschermer de eindbeslissing en regelt de eventuele overplaatsing naar de nieuwe school. Als pleegouder kun je zelf een voorkeur aangeven, bijvoorbeeld voor de school van je eigen kinderen. Meestal zal die voorkeur worden gevolgd. In overleg met de jeugdbeschermer kun je vervolgens ook zelf de aanmelding regelen. Vraag de nieuwe school welke informatie ze nodig hebben van de oude school. In veel gevallen zal de nieuwe school zelf contact leggen met de oude school.

Schoolrapport en schoolcontacten

Overleg met de pleegzorgbegeleider, de ouders en de jeugd- of gezinsbeschermer over het tekenen van de schoolrapporten en het bezoeken van de ouderavonden. Wie gaat erheen? En hoe koppelen jullie aan elkaar terug wat er besproken is? Over het algemeen geldt dat je als pleegouder de schoolrapporten van je pleegkind mag tekenen en de ouderavonden kan bezoeken. Dat ligt ook aan het type pleegzorg. Bij kortdurende pleegzorg blijven de ouders zelf de ouderavonden bezoeken, tenzij anders overeengekomen is. Bij langdurende pleegzorg kun je samen met de ouders de school bezoeken, maar je mag de gesprekken ook zonder de ouders voeren. Breng in dat geval je pleegzorgbegeleider op de hoogte van de ontwikkelingen van het kind op school. Hij of zij informeert vervolgens de plaatsende instantie en/of de ouders. Afhankelijk van de afspraken kun je hier ook rechtstreeks met de ouders over spreken. Om de ouders in de gelegenheid te stellen om de schoolresultaten van hun kind te volgen, is het wenselijk een kopie van de rapporten te maken voor de ouders.

Leerlingenvervoer

Als het pleegkind niet zelfstandig naar school kan, kan er mogelijk aanspraak worden gemaakt op leerlingenvervoer. Bijvoorbeeld bij ziekte, een handicap of gedragsproblemen. Soms kan het pleegkind hier ook gebruik van maken omdat de school ver weg is. De gemeente bekijkt en beslist per leerling of hij of zij het recht heeft op leerlingenvervoer. Je vraagt leerlingenvervoer aan bij je gemeente.

Let op:

Gemeenten mogen in een aantal gevallen een bijdrage vragen voor het leerlingenvervoer van leerlingen in het (speciaal) basisonderwijs. Pleegouders kunnen als "ouders" worden aangemerkt. De gemeente kan pleegouders dan een eigen bijdrage in rekening brengen. Er zijn gemeenten die via een hardheidsclausule een uitzondering maken voor pleegouders. Daarnaast kunnen kosten voor het openbaar vervoer die gemaakt worden voor het volgen van voortgezet onderwijs en taxikosten voor leerlingenvervoer voor speciaal onderwijs vergoed worden uit de regeling bijzondere kosten. De pleegzorgorganisatie kan deze vergoeding ook afwijzen. Overleg daarom goed met de betrokkenen en de gemeente zodat duidelijk is wat wel en niet vergoed wordt.

Kinderopvang

Kosten voor kinderopvang of buitenschoolse opvang worden niet vergoed door de pleegzorgorganisatie. De vergoeding van de kosten is een onderdeel van de pleegvergoeding. Het is wel mogelijk om bij de Belastingdienst een toeslag aan te vragen voor deze kosten: de kinderopvangtoeslag. Daarvoor is de voorwaarde dat het pleegkind op het adres van de pleegouders staat ingeschreven. Ook kan de Belastingdienst een bewijs vragen dat het kind in de betreffende periode bij het pleeggezin woonde. De pleegzorgbegeleider kan hiervoor een brief opstellen. Voor meer informatie, raadpleeg de website van de Belastingdienst.

Huisarts

Bij een crisisplaatsing kan een kind ingeschreven blijven bij de eigen huisarts. Bij een langdurige plaatsing is het gebruikelijk om het pleegkind bij de huisarts van het pleeggezin in te schrijven. Dit gaat in samenspraak met de wettelijk vertegenwoordiger. Bij een ondertoezichtstelling is dat de ouder met gezag of de gezinsbeschermer en bij een voogdijplaatsing is dat de jeugdbeschermer.

Tandarts

Tandartsen adviseren om vanaf tweejarige leeftijd met kinderen naar de tandarts te gaan voor controle van hun gebit. Informeer of je pleegkind al een tandarts heeft. Bij een langdurige plaatsing is het handig om hem of haar – met toestemming van degene met gezag – in te schrijven bij je eigen tandarts.

Toestemming voor medische behandeling

Voor een consult kun je zonder toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger met een pleegkind de huisarts bezoeken. Het uitvoeren van een medische behandeling gebeurt op basis van een geneeskundige behandelingsovereenkomst en daarvoor moet wel toestemming gegeven worden. Zonder toestemming mag een medische behandeling niet worden uitgevoerd. Wie toestemming moet geven voor een medische behandeling, hangt af van de leeftijd van het kind:

- Een kind van 16 kan die toestemming zelf geven.
- Voor minderjarigen tussen 12 en 16 jaar is toestemming nodig van zowel het kind zelf, als van de wettelijke vertegenwoordiger. Kinderen kunnen in deze leeftijd ook zonder toestemming van hun wettelijke vertegenwoordiger een medische behandeling ondergaan. Voorwaarde is dan dat de behandeling nodig is om ernstig nadeel voor de gezondheid te voorkomen of dat de minderjarige de behandeling weloverwogen blijft wensen.
- Voor een kind tot 12 jaar moet de wettelijk vertegenwoordiger in principe toestemming geven. Als de wettelijk vertegenwoordiger toestemming weigert, kan de gecertificeerde instelling aan de kinderrechter vervangende toestemming vragen. Voorwaarde is dan wel dat door het uitblijven van de toestemming – en dus het uitblijven van de behandeling – ernstig gevaar dreigt voor de gezondheid van het kind.

Bij een acuut levensbedreigende situatie zal een arts meteen handelen, zonder eerst een toestemmingsprocedure af te wachten.

Welke behandelingen

In de Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst (Wgbo) staat welke verrichtingen 'geneeskundig' zijn. Dat geldt feitelijk voor iedere behandeling. Zo valt het voorschrijven van zalf tegen eczeem eronder, net als de controle bij de tandarts. Voor al deze behandelingen is dus formeel toestemming vereist. Die toestemming wordt in de praktijk lang niet altijd gevraagd, met name als het gaat om medische verrichtingen die als onderdeel van de dagelijkse verzorging en opvoeding worden gezien.

Medische informatie

Als er een pleegkind in je gezin wordt geplaatst, is het belangrijk om bepaalde medische informatie over het kind te hebben. Is er sprake van allergieën, krijgt een kind medicijnen of is het bijvoorbeeld raadzaam om voedingssupplementen te geven? De jeugd- of gezinsbeschermmer maakt de afweging wat je als pleegouder moet weten om het pleegkind goed op te kunnen voeden. Je mag als pleegouder het medisch dossier van een pleegkind niet inzien. Je bent daarvoor afhankelijk van de ouder met gezag of van de jeugdbeschermmer.

Als je vragen hebt over de medische historie, kun je jouw pleegzorgbegeleider aanspreken. Die zal het dan met de jeugd- of gezinsbeschermmer overleggen om de informatie alsnog te krijgen.

Inentingen

Een uitnodiging voor inentingen van het kind komt automatisch bij het pleeggezin, als het kind ingeschreven staat op het adres van het pleeggezin. Voor een inenting dien je als pleegouder toestemming van de wettelijke vertegenwoordiger te hebben.

Consultatiebureau

Als je een kind jonger dan vier jaar bij de gemeente inschrijft op je eigen adres, dan krijg je automatisch een uitnodiging van een consultatiebureau in de bus. Ook kun je zelf contact leggen met een consultatiebureau in de buurt.

Groeigids

Bij kinderen tussen 0 en 4 jaar beschikken de ouders over een groeigids, waarin de ontwikkeling en gezondheid van een kind wordt bijgehouden. Als een kind voor langere tijd in een pleeggezin komt wonen, dan is het wenselijk dat de groeigids met het kind meegaat.

Is het kind verzekerd?

Als er een pleegkind bij je komt wonen, is het ook belangrijk om alle informatie over verzekeringen van hem of haar te verzamelen. Is het kind verzekerd en zo ja, hoe? Kijk altijd even de polisvoorwaarden na.

Ziektekostenverzekering

Basisverzekering

Alle kinderen dienen verzekerd te zijn voor ziektekosten. De basisverzekering voor ziektekosten is een individuele verzekering die voor iedereen apart moet worden afgesloten. Omdat kinderen gratis zijn meeverzekerd tot 18 jaar bij de zorgverzekering van hun ouders, zijn vrijwel alle kinderen die (tijdelijk) uit huis geplaatst worden ook daadwerkelijk verzekerd. Minderjarigen moeten worden verzekerd door hun wettelijke vertegenwoordigers; als er sprake is van een OTS zijn dat de eigen ouders. Bij een vrijwillige plaatsing zijn de ouders verantwoordelijk. Ligt de voogdij bij een gecertificeerde instelling, dan zorgt de instelling voor een basis- en aanvullende zorgverzekering. Bij pleegouder-voogdij zijn pleegouders zelf verantwoordelijk voor het afsluiten van verzekeringen. Jeugdigen van 18 jaar en ouder zijn zelf verantwoordelijk voor het afsluiten van een zorgverzekering.

Als je pleegkind niet verzekerd blijkt, zal hij of zij alsnog verzekerd moeten worden. Dit gaat in eerste instantie via de gecertificeerde instelling. Je kunt eventueel de verzekering van je pleegkind, in overleg en met toestemming van degene met gezag, omzetten naar je eigen polis. Let wel, dit kan alleen als het pleegkind staat ingeschreven op je adres. Verdere voorwaarden kun je navragen bij je zorgverzekeraar.

Aanvullende zorgverzekering

Het afsluiten van een aanvullende zorgverzekering is niet wettelijk verplicht, maar is wel raadzaam. Bij een vrijwillige plaatsing zijn de ouders van het kind verantwoordelijk voor de aanvullende zorgverzekering. Voor pleegkinderen met een justitiële maatregel (OTS of voogdij) kan via de gecertificeerde instelling een aanvullende zorgverzekering worden afgesloten. Ook voor een aanvullende zorgverzekering geldt dat het mogelijk is om in overleg met de betrokkenen het kind te laten bijschrijven op de verzekering van het pleeggezin.

Let op: Zorg in alle gevallen voor een pasje van de zorgverzekering of een kopie van de inschrijving van het pleegkind.

WA-verzekering

Pleegkinderen kunnen op verschillende manieren verzekerd zijn voor wettelijke aansprakelijkheid, de zogenaamde WA-verzekering. Het gaat hierbij om schade die een pleegkind veroorzaakt ten opzichte van derden. Schade binnen het pleeggezin of aan spullen van het pleeggezin valt er niet onder.

Als je een gezinspolis hebt waar alle gezinsleden onder vallen, is een pleegkind in principe ook automatisch meeverzekerd. Geef het door aan de verzekering als er een pleegkind in je gezin komt wonen; dan is het kind zonder bijkomende kosten meeverzekerd. Het kan ook zijn dat het pleegkind verzekerd blijft via de ouders. In geval van schade of aansprakelijkheid zal de schade dan via de ouders verhaald of geclaimd moeten worden.

Let op: Voor een pleegkind geldt, net als bij eigen kinderen, dat de schade die zij de pleegouders toebrengen niet onder de WA-dekking valt. Er zijn inboedelverzekeringen die verzekeren tegen 'elk onheil van buitenaf'. Als dat in de inboedelverzekering staat, is de schade die een pleegkind veroorzaakt onder aftrek van eigen risico wel verzekerd. Vaak lijkt de polis op eerste gezicht geen schade te dekken. Vraag dat dus even goed na bij de verzekeringsmaatschappij.

De schade die een pleegkind aanbrengt aan zaken van pleegouders of derden, kan ook vergoed worden door de regeling bijzondere kosten pleegzorg. Je kunt hiernaar informeren bij de pleegzorgorganisatie.

Tips rondom verstrekking van gegevens en correspondentie

Soms wordt een pleegkind in het geheim geplaatst, omdat de veiligheid van het pleegkind en/of de verzorgers in het geding kan zijn. Je adresgegevens worden dan expliciet niet verstrekt aan de ouders van je pleegkind. Dit komt vaker voor bij crisisplaatsingen omdat de uithuisplaatsing recent is en het niet duidelijk is hoe ouders reageren. Indien ouders onveiligheid geven, blijft de plaatsing op een adres geheim. Als er een samenwerking mogelijk is, gaat het geheim adres eraf.

- Wees voorzichtig met het verstrekken van gegevens over jezelf en je verblijfplaats aan derden. Denk ook aan foto's. Bedenk dat iedereen in je gezin bekend is met de verblijfplaats van het pleegkind en dat ook zij voorzichtig moeten zijn met het verstrekken van gegevens. Afhankelijk van de leeftijd van het kind kun je je woonplaats en je adres niet noemen, of aan het kind uitleggen dat hij of zij het adres niet mag vertellen aan anderen.
- Correspondentie: laat alle correspondentie verlopen via de hulpverlenende instanties en laat het pleegkind inschrijven op het adres van de instelling of laat de inschrijving op je eigen adres bij de gemeente coderen als geheime plaatsing. Soms moet je hiervoor een aparte geheimhoudingsverklaring invullen; enkel een codering is niet altijd voldoende. Om te voorkomen dat je adresgegevens bekend worden bij de ouders, is het ook van belang dat er geen adresgegevens op het pleegzorgcontract en overige correspondentie rondom het kind staan. Er zijn, naast de jeugdhulpverleners, altijd personen en instanties betrokken die bekend zijn met de verblijfplaats van het kind. Denk bijvoorbeeld aan de basisregistratie personen van de gemeente, gemeentelijke instanties, de huisarts, het ziekenhuis, de verzekering, de school, het consultatiebureau en de rechtbank. Zo worden in alle juridische correspondentie waarop je als pleegouder staat geregistreerd, je adresgegevens vermeld. Deze papieren gaan ook naar (de advocaat van) de ouders. Op die manier kan je adres ongewild bij de ouders terecht komen.
- Gebruik van internet en telefonie: bij een geheime plaatsing word je als pleegouder geïnformeerd over de risico's. Eén van de maatregelen is om ervoor te zorgen dat je adresgegevens niet te vinden zijn op internet. Verwijder eventueel profielen met foto's en persoonlijke gegevens. Let ook op het internetgedrag van het kind, met name wat betreft sociale media. Hij of zij kan daar beter niets vermelden over zijn of haar verblijfplaats en school, bijvoorbeeld in het profiel. Ook de school van het kind moet hierop alert zijn. Blokkeer je telefoonnummer voor uitgaande gesprekken. Voor het contact met de ouders gebruik je een ongeregistreerd mobiel nummer.
- Rondom de omgangsregeling: ook al is een plaatsing geheim, ouders hebben recht op omgang. Het kind en zijn of haar ouders ontmoeten elkaar dan op neutraal terrein. Dat is meestal bij de pleegzorgorganisatie. Zelfs als je de ouders zelf niet ontmoet, kunnen mensen je woonplaats achterhalen via je auto. Bijvoorbeeld via de naam van je garage, of met behulp van je kenteken of parkeervergunning. Je kunt daarom het beste als eerste de plek van de bezoeksregeling verlaten. Ook geldt dat ouders tijdens een bezoek wel foto's van hun kind mogen maken, maar niet van de pleegouders. Voor de veiligheid is het goed om zelf wel een foto te hebben van de ouders, zodat je ze zou herkennen op straat.
- Als je een geheim geplaatste baby of peuter laat controleren bij een consultatiebureau loop je risico op herkenning, zeker als het gaat om een bureau waar het eerder is gecontroleerd. Je kunt je pleegkind ook bij je eigen huisarts laten controleren.
- Bij inschrijving bij een school of sportclub kun je ervoor kiezen om niet de eigen achternaam van het kind te gebruiken. Ook kun je de naam van de school niet aan het kind vertellen of het kind, afhankelijk van de leeftijd, uitleggen dat hij of zij niet zomaar mag zeggen op welke school of sportclub hij of zij zit.

Als je te maken krijgt met een geheime plaatsing, vraag dan waarom er is gekozen voor een geheime plaatsing. Laat je goed informeren over de risico's en op welke manier je daarmee het beste om kunt gaan. Overleg dan ook uitgebreid en regelmatig met de gecertificeerde instelling over de risico's en beperkingen die de plaatsing met zich meebrengt. Je pleegzorgbegeleider kan je hierin ondersteunen.

Helpdesk

Als je vragen hebt over dit document of andere vragen over pleegzorg, kun je contact opnemen met de NVP via info@denvp.nl of 030-2931500. Onze pleegouderhelpdesk beantwoordt gratis en vrijblijvend alle (juridische) vragen en geeft advies. Neem gerust contact op als je ergens mee zit! Meer informatie vind je op www.denvp.nl/helpdesk.

Ontmoeten

Veel pleegouders vinden het fijn om ervaringen te delen en uit te wisselen met andere pleegouders. We hebben op onze website een overzicht gemaakt van pleegoudernetwerken door heel het land. Kijk voor het overzicht op www.denvp.nl/ontmoeten.

Colofon

Deze startwijzer is een uitgave van de Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen, mogelijk gemaakt door Stichting Kinderpostzegels.

De informatie in dit document is uitsluitend bedoeld als algemene informatie en is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Niettemin kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De NVP kan niet aansprakelijk worden gesteld voor (de gevolgen van) eventuele tekortkomingen of onjuistheden.

Overname van tekst uit dit document is alleen toegestaan met een duidelijke bronvermelding.

Vormgeving: CANDACE in VORM

Juli 2018

NVP – plaats voor pleeggezinnen
030 - 293 1500 | info@denvp.nl | www.denvp.nl
© NVP 2018

De Nederlandse Vereniging voor Pleeggezinnen is een plaats voor pleeggezinnen: een plaats waar kennis, ervaring en inspiratie rondom pleeggezinnen wordt samengebracht. Samen zorgen we ervoor dat pleeggezinnen kunnen doen waar zij goed in zijn: een fijne plek bieden waar kinderen zich kunnen ontwikkelen.

We werken samen met pleegouders, pleegkinderen en eigen kinderen in een pleeggezin. Zij zijn de ervaringsdeskundigen en weten wat er nodig is om goede pleegzorg te bieden. Daarnaast werken we samen met andere organisaties die zich sterk maken voor innovatie en verbetering in de pleegzorg. Samen vormen we een sterk netwerk, voor en door pleeggezinnen!

Complexe zaken vereenvoudigd

Al sinds 1950 komt de NVP op voor de belangen van pleeggezinnen bij politici, beleidsmakers en organisaties. Ons doel is het vereenvoudigen van het pleegzorgsysteem, dat soms knap ingewikkeld is door de hoeveelheid instanties en de vele regelingen waar je als pleegouder mee te maken krijgt. Voor hulp en advies kun je terecht bij onze helpdesk en op onze website, waar we antwoord geven op veelgestelde pleegoudervragen. Om te horen wat er speelt, organiseren we onder andere meldacties. De actiepunten die daaruit voortkomen brengen we onder de aandacht bij politici en beleidsmakers.

Netwerk van en voor pleeggezinnen

Als pleeggezinnen elkaar ontmoeten, ontstaat er een geweldige krachtbron van kennis, ervaringen, herkenning en onderlinge steun. De NVP maakt ontmoeting tussen pleegouders en -jongeren mogelijk, zowel online als in landelijke en lokale bijeenkomsten. Pleegoudergroepen kunnen onze draaiboeken en het gespreksspel 'Vertel Verder' gebruiken op bijeenkomsten. Wij vinden dat iedere pleegouder toegang zou moeten hebben tot zo'n netwerk omdat een goed netwerk helpt om optimaal te functioneren als pleeggezin. Want, pleeggezin ben je samen!

Bagage voor pleegouders

'Het beste voor mijn pleegkind', dat is wat pleegouders willen. De NVP biedt pleeggezinnen kennis en bagage om hun pleegkinderen het allerbeste te bieden. Daarvoor delen wij inzichten uit onderzoek en handige tips van collega-pleegouders. Ook bieden we een helpende hand als je ergens niet uitkomt. Om de uitval van pleegouders tegen te gaan, werken we aan het verbeteren van het ondersteuningsaanbod voor pleegouders. Toegang tot kennis en informatie op het moment dat pleegouders dat nodig hebben, maakt de zorg voor een pleegkind makkelijker. Bovendien nodigen we pleegouders uit om nuttige inzichten, kennis en ervaringen te delen: zij zijn tenslotte de ervaringsdeskundigen.

Samen maken we plaats voor pleeggezinnen

Help jij ook mee om plaats te maken voor pleeggezinnen? Je kunt op allerlei manieren bijdragen. Deel bijvoorbeeld jouw verhalen en inzichten over pleegzorg, start een netwerk bij jou in de buurt of vertel wat er speelt en leeft in pleeggezinnen: wat kunnen we met elkaar nog verder verbeteren? Meld je aan op www.denvp.nl/doe-mee.

Kinderpostzegels zet zich sinds 2011 in voor de verbetering van pleegzorg in Nederland. Zij richt zich op alle pleegkinderen in Nederland. Daarbij werkt zij samen met partners en netwerken zoals de Alliantie Kind in Gezin, het Expertisenetwerk Pleegzorg, pleegzorgorganisaties en JongWijs. Op die manier helpt Kinderpostzegels mee om ieder kind een (veilig) gezin te bieden.

1 PROJECTEN:

Met de steun van Kinderpostzegels zijn onder andere deze pleegzorgprojecten gerealiseerd:

- **Je Mag Er Zijn:** bij de kledingmagazijnen van Je Mag Er Zijn kun je als pleegouder gratis kleding, speelgoed en andere spullen krijgen voor een pleegkind. De magazijnen zijn ook een ontmoetingsplek voor pleegouders om ervaringen uit te wisselen. Er zijn vijf locaties, verspreid over het land: www.jemagerzijn.nl.
- **Mijn Backpack:** een programma voor pleegzorgbegeleiders, jeugdbeschermers en pleegouders dat helpt om met pleegkinderen jonger dan 12 jaar te praten over een uithuisplaatsing: mijnbackpack.com/nl.
- **Mijn Andere Thuis:** een film, website en app met actuele informatie voor jongeren van 12 tot 18 jaar die in een pleeggezin of gezinshuis wonen. Met de app kunnen jongeren aan gemeenten laten weten hoe het met hen gaat en wat voor hen belangrijk is. Gemeenten kunnen zo rekening houden met de wensen van pleegjongeren: mijnanderethuis.nl.
- **JongWijs:** een landelijk netwerk voor jongeren en jongvolwassenen met ervaring in de pleegzorg. Zij laten de stem van pleegjongeren horen in workshops, bijeenkomsten en projecten en vormen een netwerk voor ontmoeting en uitwisseling van ervaringen: jongwijs.org.

2 LEREN:

Kinderpostzegels heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van verschillende leermodules en kennisplatformen voor pleegouders:

- Op de Augeo Foundation E-Learning Academy vind je cursussen over pleegzorg, speciaal gemaakt voor pleegouders: www.augeo.nl/augeoacademy.
- Op het kennisplatform Kennisnetwerk Pleegzorg vind je veel informatie en kun je ervaringen en informatie delen met andere pleegouders en professionals: www.kennisnetwerkpleegzorg.nl.

3 PLEEGZORGVERBOUWINGEN:

Pleegouders of pleegzorgorganisaties kunnen bij Kinderpostzegels een bijdrage aanvragen voor kleine verbouwingen in huis, bijvoorbeeld voor een extra kamer als er nog een pleegkind komt. www.kinderpostzegels.nl/subsidie-bijdrage-verbouwing-pleegzorg.

4 BELEIDSVERBETERING:

Kinderpostzegels werkt samen met onder meer de Alliantie Kind in Gezin en Defence for Children om ieder kind dat niet meer thuis kan wonen een plek te bieden in een gezin; bijvoorbeeld een pleeggezin of gezinshuis. Lees er alles over op www.inhuisplaatsen.nu.

Heb jij een goed idee voor een project of onderzoek om de pleegzorg te verbeteren? Dien je aanvraag in op www.kinderpostzegels.nl.

plaats voor pleeggezinnen

voor kinderen
door kinderen

KINDERPOSTZEGELS